

Nous principis, reptes i enfocaments

El títol d'aquesta edició compta d'una certa ambició: nous principis, reptes i enfocaments. Amb aquest to fresc i dinàmic, la revista té la intenció d'apropar-se i apel·lar a les ments joves que tinguin el desig de compartir els seus anhels sobre l'escena artística contemporània. Declarem que, des d'Emblecat, estem obertes al canvi, a la innovació i a la creativitat. Es presenta el tretzè número de la d'Emblecat. Revista d'Estudis de la Imatge, Art i Societat. Després de la direcció de la Victoria Durà Ojea, i tenint en compte la prèvia direcció de la revista de la Dra. Esther García-Portugués, es pren la nova direcció amb rigor i responsabilitat. Volem expressar l'agraïment cap a aquestes dues dones il·lustres que van promoure i impulsar la divulgació dels estudis de les arts a Catalunya i al món, habilitant un canal de debat i de pensament crític a partir d'aportacions que permetien als i les acadèmiques expressar-se de manera oberta i lliure, alhora que acurada i precisa.

Amb els últims avenços com ara la digitalització de la revista, la nova fita és –a banda de preservar i potenciar el talent local–, eixamplar la publicació buscant a noves ments pioneres i joves intel·lectuals de tot arreu que tinguin la inquietud de revelar pensaments complexos, compartir estudis sobre l'esfera cultural contemporània i anàlisis sobre el context de policrisi present, entre d'altres. Amb un nou disseny web, una nova maquetació visual, una nova línia editorial i unes noves polítiques editorials, es posa a disposició una plataforma a aquelles persones que tinguin interès a traslladar de manera científica els seus qüestionaments. Volem llegir i publicar sobre els xocs de les idiosincràsies contemporànies a les quals estem assistint, oferint un espai de raonaments analítics on transmetre les vicissituds que requereixen agència en la nostra actualitat. Volem, també, nodrir-nos d'imatges i cultura audiovisual, generant un clima d'estudi i estima cap a les arts, un camp de creació artística.

Amb la nova direcció jove, la publicació pren un rol que busca apropar-se al pensament contemporani, les últimes tendències artístiques i a la internacionalització de la revista, tant per donar veu a totes aquelles persones que ja hi han participat com per convidar-ne de noves. L'objectiu principal és crear una atmosfera puntera, un projecte de treballa

intel·lectual on plasmar l'exercici del pensament a través de contribucions centrades en la Imatge, l'Art i la Societat. Encara que la contemporaneïtat sigui la prioritat del nou enfocament a causa de les circumstàncies socials, culturals i polítiques que ens convoquen, s'accepten estudis d'art dels segles XIX i XX amb l'enfocament crític i científic pertinent, per tal d'obrir la porta a totes aquelles revisions històriques que aportin valor a la nostra actualitat. Assumint el repte que això suposa, engresquem la participació de persones d'altres geografies en els futurs números de la revista, amb l'objectiu d'apreciar i aprendre d'altres perspectives que enriquiran el contingut i la qualitat d'Emblecat, interconnectant i internacionalitzant el coneixement científic.

En el present volum de la revista es poden llegir diverses temàtiques d'èpoques històriques diverses enriquides per autors i autores que han contribuït al coneixement científic i la valoració de les humanitats, les arts, la cultura, la imatge i la societat. Plantejats des de diversos enfocaments, els articles del present número posen la primera pedra per a la construcció del reenfocament de la revista.

En primer lloc, trobem un parell de presentacions de caràcter dispar: per una banda, trobem a Claudio Alvarado Lincopi, un pensador i assagista xilè que ens proposa una mirada alternativa a la noció museu occidental canònic, amb un posicionament decolonial. S'ha escollit aquest text per a l'obertura del número amb la intenció de marcar una línia reflexiva per convidar als lectors i lectores a aquesta lògica polititzada. Per altra banda, trobem un text de reflexió de Francesc Quílez Corella, cap del Gabinet de Dibuixos i Gravats del Museu Nacional de Catalunya, on es comenten diverses activitats i cicles en relació amb Marià Fortuny d'enguany. En commemoració dels cent cinquanta anys de la mort del pintor reusenc, Quílez ens presenta una pinzellada sobre l'estil i les inquietuds de l'artista, amb una acurada pàtina historiogràfica i contextual de l'època.

Més endavant, trobem un ampli llistat d'articles disposats de manera anacrònica amb l'objectiu de plantejar un trencament amb la historiografia tradicional. En primer lloc, Albert Arnavat Carballido ens presenta el seu estudi sobre el cànnabis i com aquest va afectar l'esfera artística catalana des de

finals del segle XIX fins a principis del segle XX. A continuació, trobem un article de Sílvia Martínez-Comín Trinxet, testimoni familiar de la tragèdia d'enderrocament de la Casa Trinxet els anys seixanta. En el seu article –el qual amplia la publicació de Teresa Camps Miró al número 10 de la revista sobre les pintures de Joaquim Mir de la finca–, relata les tensions familiars que van portar a l'enderrocament de l'edifici modernista, amb una sèrie de material d'arxiu d'alta qualitat. Més endavant, una proposta que ens apropa a l'art d'avantguarda asiàtic presentada per Aitor Quiney Urbieta, enriquida amb múltiples il·lustracions dignes de publicació, relata els fets d'una insòlita exposició feta a Barcelona els anys cinquanta on es mostraven abstraccions pioneres. S'exposa com el grup Ton-Fan, o bé els vuit bandits, influenciaren a múltiples artistes catalans de renom mundial, amb una incipient tendència a l'informalisme. Tot seguit, hi trobem una proposta que torna enrere cronològicament escrita per Rafel Torrella Reñé, qui explica d'una manera molt gràfica, la relació que tenien els artistes de les acaballes del segle XIX amb la fotografia domèstica, empleada com un instrument que garantia la versemblança de les seves representacions pictòriques. El mateix autor fou comissari de l'exposició de Josep Lluís Pellicer (un dels artistes objecte d'estudi) a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona.

Seguint en una línia temporal similar, Francesc Quílez Corella narra la rellevància del dibuix per al pintor Marià Fortuny, mitjà pel qual l'artista es va expressar d'una manera més íntima. És un text que permet observar al cèlebre pintor des d'una perspectiva més propera.

Posteriorment, hi ha un parell d'articles que s'han configurat a partir de la perspectiva feminista. Per una banda, Elisabet Trulla Serra ens presenta el cas d'estudi de Santa Maria d'Egipte i la seva iconografia revisitada en clau de gènere, i per l'altra, Felip González Martínez ens mostra una producció artística urbana de la mà de l'artista La Flor del Tamarindo. En el primer cas, es presenta una narrativa que convida a revisar els rols associats als personatges bíblics, habilitant un debat sobre la necessitat de crear espais per a les lectures contemporànies. En el segon, es presenta una reivindicació sobre la relació de domini que l'esfera artística exerceix sobre les artistes minoritzades del Sud Global.

En penúltima posició, Santiago Mercader Saavedra presenta la troballa d'un àlbum postromàtic d'un empresari català d'alta rellevància, Ramon Romani. L'escrit relata la gran varietat d'artistes que van participar en la confecció d'aquest recull de records, el qual testimonia l'activitat d'intercanvi de sabers entre els intel·lectuals de l'època, des d'un punt de vista molt personal.

Per acabar, trobem un article d'Anna Pérez Milán, en el qual s'analitzen obres de la producció artística d'Harun Farocki, pensador de la imatge i creador de vídeo assaig. A l'article, s'analitza el poder que té la imatge a l'hora de ser consumida per part de l'espectador, oferint un posicionament crític sobre la representació i distribució de les il·lustracions bèl·liques. D'aquesta manera es visibilitza a través de Farocki, com des de l'art contemporani, s'exploren les diferents potencialitats de la imatge segons l'ús que se li atorga.

A la secció final, trobem tres escrits: una petita review de Filiberto Montagut presentada per Francesc Fontbona de Vallescar, destacada per la seva literatura cínica i intel·lectualment impecable; un relat de Mireia Berenguer Amat sobre l'artista Cecilio Pla, amb una exquisida documentació del context històric i una notòria habilitat visual per desenvolupar hipòtesis d'estudi; i, finalment, un escrit d'Anna Pérez Milán sobre l'estada de l'artista xilè Alfredo Jaar establert a Nova York, qui amb motiu de l'exposició 'Per què la Guerra?' al Born Centre de Cultura i Memòria, va visitar Barcelona oferint unes sessions sobre la política de les imatges.

Concloent la introducció del número tretze, ens plau agrair sincerament la participació del Consell Editorial i dels membres del Comitè Científic, conformat per experts en les matèries objectes del coneixement compartit en aquesta tretzena publicació. A tots aquells i aquelles que vulgueu formar part d'aquest nou projecte, us animem consultar la nova *Call for Papers* de la revista.

Anna Pérez Milán

Historiadora de l'Art
(Universitat de Barcelona)

Directora de la revista *Emblecat*.
Revista d'Estudis de la Imatge, Art
i Societat

